IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Senioralnej**
(nr 45)
z dnia 4 października 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Senioralnej (nr 45)

4 października 2022 r.

Komisja Polityki Senioralnej, obradująca pod przewodnictwem posła **Joanny Borowiak (PiS)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– informację ministra spraw wewnętrznych i administracji na temat bezpieczeństwa seniorów w ruchu drogowym: senior jako kierowca;

– informację ministra sportu i turystyki na temat aktywności sportowej seniorów: dostępność do aktywnego spędzania czasu.

W posiedzeniu udział wzięli: **Andrzej Gut-Mostowy** sekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki wraz ze współpracownikiem, **insp. Robert Koźlak** zastępca dyrektora Biura Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji wraz ze współpracownikami, **Marek Cieślak** pełnomocnik wojewody wielkopolskiego ds. seniorów, **Mateusz Czarnowski** pełnomocnik wojewody kujawsko-pomorskiego ds. polityki senioralnej, **Rafał Czupryk** pełnomocnik wojewody podkarpackiego ds. rodzin, **Elżbieta Ostrowska** przewodnicząca Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, **Jerzy Płókarz** prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej, **Kordian Kulaszewicz** prezes Fundacji Adaptacja oraz **Rafał Sapuła** i **Katarzyna Wieczorowska-Tobis** stali doradcy Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Grażyna Kućmierowska**, **Elżbieta Przybylska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dzień dobry. Otwieram posiedzenie Komisji Polityki Senioralnej.

Informuję, że dzisiejsze posiedzenie jest prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

Poproszę państwa posłów członków Komisji, którzy łączą się z nami zdalnie, o zalogowanie się. Poproszę panie z sekretariatu o uruchomienie głosowania dotyczącego kworum.

Zanim będziemy dalej procedować, poproszę państwa posłów członków Komisji łączących się zdalnie i tych obecnych tutaj na sali o naciśnięcie któregokolwiek przycisku w celu stwierdzenia kworum. Poproszę również uprzejmie sekretariat, aby nie zamykać przez jakiś czas tego głosowania nad kworum, żeby posłowie mogli do nas dołączyć.

Witam serdecznie państwa posłów, członków Komisji Polityki Senioralnej, tych obecnych na sali, jak i tych, którzy łączą się z nami zdalnie. Witam również serdecznie naszych gości. Witam pana Andrzeja Gut-Mostowego, sekretarza stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki. Witam również bardzo serdecznie pana Wojciecha Dobrowolskiego, naczelnika Wydziału Upowszechnienia Sportu w Społeczeństwie. Witam również przedstawicieli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – insp. Roberta Koźlaka, zastępcę dyrektora Biura Ruchu Drogowego w Komendzie Głównej Policji, oraz insp. Leszka Jankowskiego, naczelnika Wydziału Opiniodawczo-Analitycznego w Biurze Ruchu Drogowego w Komendzie Głównej Policji.

Witam również obecnego wśród nas pana Jerzego Płókarza, prezesa Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej, jak również łączących się z nami zdalnie panią prof. dr hab. Katarzynę Wieczorowską-Tobis oraz pana dr. Rafała Sapułę, stałych doradców Komisji.

Witam panią dr Elżbietę Ostrowską, przewodniczącą Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, która łączy się z nami zdalnie. Witam również serdecznie pana Kordiana Kulaszewicza, przedstawiciela Fundacji Adaptacja oraz członka prezydium Rady do spraw Polityki Senioralnej przy ministrze rodziny i polityki społecznej. Nie

wiem, czy jest z nami pani Irena Kuc-Sierpińska, która prosiła nas o dołączenie do dzisiejszego posiedzenia.

Głos z sali:

Nie ma.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Poczekamy w takim razie.

Witam również pełnomocników wojewodów do spraw polityki senioralnej: pana Mateusza Czarnowskiego, pełnomocnika wojewody kujawsko-pomorskiego; pana Marka Cieślaka, pełnomocnika wojewody wielkopolskiego; pana Rafała Czupryka, pełnomocnika wojewody podkarpackiego; oraz pana Jacka Kowalczyka, dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie.

Szanowni państwo, stwierdzam kworum.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia Komisji. Porządek dzienny przewiduje w pkt 1 rozpatrzenie informacji ministra spraw wewnętrznych i administracji na temat bezpieczeństwa seniorów w ruchu drogowym: senior jako kierowca. W pkt 2 jest z kolei rozpatrzenie informacji ministra sportu i turystyki na temat aktywności sportowej seniorów: dostępność do aktywnego spędzania czasu.

Uprzejmie proszę pana insp. Roberta Koźlaka, zastępcę dyrektora Biura Ruchu Drogowego w Komendzie Głównej Policji, o zreferowanie informacji. Bardzo proszę, panie inspektorze.

Zastępca dyrektora Biura Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji insp. Robert Koźlak:

Dziękuję bardzo.

Pani przewodnicząca, szanowne panie, szanowni panowie posłowie, szanowni państwo, informacje na temat bezpieczeństwa seniorów w ruchu drogowym: senior jako kierowca przesłaliśmy na ręce pani przewodniczącej. Pozwolę sobie jednak przedstawić tak w skrócie kilka z tych danych, które naszym zdaniem są szczególnie do podkreślenia.

Może zacznę od najświeższych danych, a więc od tego roku. W ciągu dziewięciu miesięcy 2022 r. na polskich drogach doszło do 16 442 wypadków drogowych, tj. mniej o 343 wypadki. Zginęło na ich skutek 1406 osób, tj. o 236 osób mniej. Natomiast osób rannych zostało 19 097, tj. mniej o 446.

Niewątpliwie stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym na przestrzeni ostatnich lat poprawia się. Co widzimy nawet na przestrzeni ostatnich miesięcy, a co wymaga podkreślenia – ostatnie zmiany w przepisach wzmacniają działania podejmowane na rzecz dalszego ograniczenia liczby wypadków i ich skutków. Natomiast w dalszym ciągu występują obszary, które wymagają szczególnego zainteresowania zarówno ze strony Policji, jak i innych podmiotów działających na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Naszym zdaniem w szczególności są to: niechronieni uczestnicy ruchu drogowego, zwłaszcza piesi, młodzi kierowcy niejednokrotnie przeceniający swoje umiejętności oraz osoby starsze. Za chwilę państwo usłyszą. Osoby starsze stanowią bardzo dużą część, szczególnie wśród ofiar wypadków drogowych. Z danych GUS z 2022 r. wynika, że blisko 26% osób w Polsce zalicza się do grupy wiekowej powyżej 60. roku życia. Dane z poprzednich lat mówią, że rocznie około 21% wszystkich ofiar wypadków drogowych są to osoby powyżej 60. roku życia, w tym około 30% to ofiary śmiertelne, a około 20% to osoby ranne. Oczywiście dokonując podziału ofiar wypadków drogowych najwięcej ofiar śmiertelnych występuje wśród kierujących pojazdami.

Większość wypadków drogowych spowodowanych przez kierujących miało miejsce w obszarze zabudowanym. Najczęściej wypadki powodowały osoby poruszające się samochodami osobowymi – aż 76% ogólnej liczby wypadków; następnie rowerami – ok. 10% i motorowerami – 3%. Najczęstsze przyczyny wypadków z udziałem osób powyżej 60. roku życia to: nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu – ok. 33%, nieprawidłowe zachowanie wobec pieszych szczególnie na przejściach dla pieszych – ok. 20%, niedostosowanie prędkości w warunkach ruchu – 13%, niezachowanie bezpiecznych odległości między pojazdami – 7% oraz nieprawidłowe skręcanie – ok. 4%.

Kolejną grupą seniorów w wypadkach drogowych są piesi. Powodują oni ok. 11% wypadków powstałych z winy seniorów. Oczywiście też większość tych zdarzeń było w obszarze zabudowanym, bo aż 81%. Do głównych przyczyn należą: nieostrożne wejście na jezdnie przed jadący pojazd, przekroczenie jezdni w miejscu niedozwolonym i wejście na jezdnię na czerwonym świetle.

Oczywiście jako Policja prowadzimy szeroko zakrojone działanie profilaktyczne wśród tej grupy uczestników ruchu drogowego, dostosowując tematykę przede wszystkim do zagadnień, które występują, a także do grup czy to kierowców, czy osób pieszych. Już teraz, na jesieni, zaczniemy działania profilaktyczne ukierunkowane na widoczność osób pieszych, szczególnie na przejściach. Grupa senioralna będzie objęta szczególnym nadzorem oraz opieką. Przede wszystkim też uświadamianie tym osobom zmian, które w tej chwili naprawdę chyba każdy z nas widzi, obserwuje w Prawie o ruchu drogowym, jest znaczne. Nie każdy chyba odświeża sobie te informacje. Natomiast w środkach masowego przekazu w większości są one zdawkowe.

Dziękuję, to tak pokrótce do tego sprawozdania, które zostało przesłane. Jeżeli będą pytania, to oczywiście chętnie odpowiem.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie inspektorze.

Z całą pewnością cieszy to, że tych zdarzeń i wypadków jest mniej, jeśli chodzi o udział seniorów. Z roku na rok jest ich mniej. Patrzę, staram się to w jakiś sposób przeanalizować, na ile obostrzenia pandemiczne miały tutaj wpływ. Widzę, że jednak w 2021 r. tych zdarzeń było mniej, a lockdowny mieliśmy już w 2020 r., czyli pewnie nie ma to akurat większego związku, choć jakiś może być. Bardzo dziękuję. To są pozytywne informacje.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Bardzo proszę, pan poseł Władysław Kurowski. Uprzejmie proszę.

Poseł Władysław Kurowski (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, mam szczegółowe pytanie. Z tabel, które dostaliśmy, przebija się rok 2019, i to zarówno po stronie ofiar wypadków drogowych osób powyżej 60. roku życia, jak i sprawców tych wypadków drogowych, też w grupie 60+. Czy państwo analizowaliście, co mogło być się znaleźć wśród przyczyn takiego stanu rzeczy, że akurat rok 2019 jest szczególny? Bo on znacznie odbiega od pozostałych. Śmiem przypuszczać, że dzisiejsze już czasy będą znacznie lepsze aniżeli te, które były, a tym bardziej rok 2019. Co mogło mieć wpływ na ten rok 2019?

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo proszę, pani przewodnicząca Matysiak. A pana posła Kurowskiego… O właśnie, dziękuję.

Poseł Paulina Matysiak (Lewica):

Dzień dobry. Dziękuję za udzielenie głosu.

Może jeszcze à propos tej informacji, którą pani przewodnicząca doprecyzowała. W samej informacji z resortu czytamy, że najwięcej wypadków ofiar śmiertelnych, rannych było faktycznie w 2019 r., że w kolejnych latach ta liczba zdarzeń i skutków sukcesywnie malała, ale mamy wzrost, jeżeli chodzi o I półrocze 2022 r. Postawiłabym jednak taką tezę, że faktycznie jest to kwestia związana z pandemią z covidem, np. podnoszenie kwestii bezpieczeństwa i takie zachęcanie do niewychodzenia z domu i mniejszego kontaktu z innymi osobami mogło spowodować to, że tych osób na ulicach było mniej.

Natomiast chciałabym się dopytać o kilka kwestii. Z informacji wynika jasno, że najwięcej ofiar śmiertelnych jest w okresie jesienno-zimowym. Jak wyglądają działania prewencyjne? Mówił pan o tym, że będą jakieś spotkania, pogadanki. Jak to w ogóle wygląda? Czy po wakacjach jest więcej prewencyjnych spotkań? Pytanie dotyczy też działań niebezpośrednich, które nie są spotkaniami z osobami starszymi, czyli o takie działania jak kampanie w mediach, ulotki, jakieś inne materiały – w jakich one miejscach się pojawiają?

Ostatnia kwestia. Czy posiadacie państwo takie statystyki z podziałem na województwa? Czy jest jakaś prawidłowość? Czy może są jakieś regiony, które są szczególnie

narażone na wypadki? Czy korzystacie państwo z tych działań, jeżeli chodzi o kwestię podejmowania tych działań prewencyjnych?

Pytam, bo przypuszczam, że pewnie one się w miarę równomiernie rozkładają, jeśli chodzi o poziom województw, w zależności pewnie od liczby mieszkańców. Natomiast pytanie bym chciała doprecyzować. Być może tam, gdzie infrastruktura jest może gorsza, wymaga poprawy, modernizacji, zwiększenia oświetlenia, do wypadków dochodzi częściej? Czy państwo wyciągacie takie wnioski? Czy faktycznie można takie działania podejmować, np. właśnie przy pomocy programu, który modernizuje chociażby infrastrukturę, zwiększając liczbę przejść, chodników i poprawiając oświetlenie? Różnie to wygląda w mniejszych miejscowościach czy gdzieś na wsi.

Jakby pan mógł to doprecyzować, to byłabym zobowiązana. Jeżeli są takie dane z podziałem na województwa, to myślę, że mogę spokojnie poprosić w imieniu prezydium, żeby państwo takie dane nam udostępnili, wszystkim członkom Komisji.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Tak. Bardzo dziękuję pani przewodniczącej.

Właśnie o to chciałam prosić. Jeśli państwo będą dysponowali takimi danymi, to uprzejmie poproszę o informację na adres mailowy Komisji.

Jeszcze o głos prosił pan poseł Filip Kaczyński. Pan przewodniczący, bardzo proszę.

Poseł Filip Kaczyński (PiS):

Szanowna pani przewodnicząca, panie ministrze, szanowni państwo, chciałem zadać jedno pytanie, można powiedzieć, że szczegółowe, a drugie bardziej otwarte.

Jak wszyscy dobrze wiemy, za obecnego rządu trwa, można powiedzieć, stała zmiana Kodeksu wykroczeń. Zmiany te mają za zadanie poprawić bezpieczeństwo wszystkich obywateli – szczególnie ostatnia zmiana, dość radykalna. Chodzi o wzrost stawek mandatów, ale też o kwestię rozmów telefonicznych podczas przechodzenia przez przejście dla pieszych. Chciałem panów zapytać, jak z panów punktu widzenia te zmiany wpływają na bezpieczeństwo seniorów? To jest pierwsza kwestia.

Druga kwestia to takie bardziej pytanie otwarte. Jakie ewentualnie jeszcze pomysły z punktu widzenia Policji, ale też oczywiście z punktu widzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji można byłoby wprowadzić? Nad czym można byłoby się zastanowić w kontekście ochrony bezpieczeństwa seniorów? Chodzi o takie zmiany, które można byłoby ewentualnie jeszcze wprowadzić w życie.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Poproszę o udzielenie odpowiedzi. Za chwilę jeszcze przejdziemy do ewentualnych pytań posłów, którzy łączą się z nami zdalnie. Który z panów inspektorów będzie odpowiadał?

Pan insp. Robert Koźlak. Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora biura KGP insp. Robert Koźlak:

Postaram się w kolejności. Dziękuję, pani przewodnicząca.

Dlaczego rok 2019 był szczególny? Może nieszczególny. Do roku 2019 mieliśmy stałą tendencję – zmiany albo wzrosty wypadków drogowych były niewielkie. Natomiast rok 2020 to już duży lockdown, w trakcie którego przez praktycznie pół roku ruch był znacznie ograniczony, a wręcz w ogóle się nie odbywał. Z danych, które przedstawiła nam Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, wynika, że tak naprawdę ruch wrócił, jak dobrze pamiętam, w maju 2021 r. Wtedy liczba przemieszczających się samochodów wróciła do poziomu z 2019 r.

Myślę, że tutaj należałoby szczególnie upatrywać tej przyczyny, chociaż widzimy też dalej, że pomimo tych dwóch lat ograniczeń w przemieszczaniu się, tak osób pieszych, jak i kierujących, nadal są trendy spadkowe w liczbie samych wypadków, jak i ofiar śmiertelnych. I to zarówno wszystkich uczestników ruchu drogowego, jak i osób powyżej 60. roku życia. Myślę, że to częściowa odpowiedź na to pytanie.

Natomiast też od razu może całościowo ujmę. Nie bez przyczyny podałem na samym początku swojego wystąpienia dane za 9 miesięcy tego roku. One naprawdę są optymistyczne, mimo że za pół roku widzimy wzrost ofiar śmiertelnych wśród grupy 60+, to już za 9 miesięcy dane przedstawiają się następująco: w tamtym roku było 449 ofiar śmiertelnych, a w tym roku jest 412. Widzimy wię, że trend odwraca się dla wszystkich uczestników ruchu, jak też dla tej grupy powyżej 60. roku życia.

Podział na województwa w tej chwili. Nie tak, że nie jestem przygotowany, tylko chodzi o to, żeby być precyzyjnym. Jeżeli mógłbym dosłać z podziałem na grupy… Bo oczywiście taka tendencja jest, że w niektórych województwach to piesi powyżej 60. roku życia powodują wypadki czy uczestniczą w wypadkach drogowych, natomiast w niektórych województwach są to np. rowerzyści. Tak że takie szczegółowe informacje z podziałem na województwa doślemy. Dobrze?

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Ale są różnice, jeżeli chodzi o województwa, to zależy od ilości, prawda?

Zastępca dyrektora biura KGP insp. Robert Koźlak:

Tak, tak.

Kampanie ogólnie. Pierwszym takim z brzegu przykładem w tej chwili jest kampania, która rozpoczęła się we wrześniu. Świeci przykładem, oczywiście ma ona na celu podniesienie świadomości osób, które poruszają się pieszo. Ale jest też skierowana do kierowców, żeby mogli zobaczyć, dostrzec tego pieszego.

Jeśli chodzi o miejsca, gdzie docieramy do grup docelowych, to oczywiście są uniwersytety trzeciego wieku, kluby seniora, kościoły, domy kultury. Tam, gdzie tylko może policjant dotrzeć, czy to dzielnicowy, czy policjant ruchu drogowego, to odbywamy te spotkania. Oczywiście liczbę spotkań możemy doprecyzować.

Z tym że mówię o ogólnych działaniach z ramienia komendy głównej, natomiast każde województwo, robiąc analizy bezpieczeństwa ruchu drogowego i widząc, jaka grupa uczestników ruchu uczestniczy w większej liczbie zdarzeń, dopasowuje swoją działalność profilaktyczną lokalną z podziałem na województwa i nawet na powiaty. Bo też nieraz w województwie możemy posiadać dane, natomiast okazuje się, że to w jednym lub dwóch powiatach piesi uczestniczą w wypadkach drogowych i nie jest to tendencją dla całego województwa.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Przepraszam jeszcze, jeśli mogę w tym momencie przerwać i dopytać – w takim razie, jeśli macie państwo takie informacje, że są określone miejsca, w których dochodzi do wypadków, np. z udziałem pieszych, to rozumiem, że w jakiś sposób te miejsca są zabezpieczane i proponowane są rozwiązania, które pozwolą uniknąć takich wypadków, tak?

Zastępca dyrektora biura KGP insp. Robert Koźlak:

Przedstawiamy swoje uwagi co do samej infrastruktury drogowej. Może to na przykładzie przejścia dla pieszych będzie najłatwiej to wytłumaczyć. Czy doświetlenie, czy wręcz przebudowa całości przejścia – oczywiście wiadomo, że to nieraz nie dzieje się od razu. Natomiast mamy też wytypowanych kilka miejsc, szczególnie przejść dla pieszych, które są niebezpieczne – są one objęte stałym nadzorem policyjnym.

Jako przykład mogę podać wrześniową lustrację miejsc, szczególnie przejść dla pieszych, przy szkołach. Pomimo tego, że codziennie to robimy, to… Nie pamiętam, jaka była liczba uwag, chyba ok. 13 tys. Tyle było samych uwag tylko z września, ogólnie z rejonu szkół i przedszkoli. Nieraz są to drobne uwagi, a nieraz samorząd czy zarządca drogi muszą wyłożyć duże pieniądze, żeby to przejście przebudować, aby było bezpiecznie. W szczególności chodzi o doświetlanie przejść. Tak jak mówiłem, teraz wcześniej zapada zmrok, co sprawia, że może dojść do wypadku drogowego.

Natomiast jeszcze co do kampanii. Tu szczególną rolę odgrywa Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. W tej chwili są to kampanie może bardziej nastawione na zmianę nowych przepisów, ale też w tym zakresie wychodzi dużo kampanii z ich strony. Przede wszystkim chodzi o finanse.

Widzimy zmiany. Już chyba nie będę się rozwijał o tych zmianach, bo one dotyczą wszystkich. Nie możemy jednej grupy, powyżej 60+, w jakiś sposób objąć dodatkowymi obostrzeniami albo szczególnym wyróżnieniem. Przepisy, które w tej chwili są, dotyczą wszystkich uczestników ruchu drogowego.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Bardzo proszę. Jeszcze o głos prosiła pani przewodnicząca Lidia Burzyńska. Proszę.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Panie ministrze, szanowni państwo, bardzo wam dziękuję za tę prewencję, jaką Policja realizuje, docierając do seniorów, w różnych formach. Był pan łaskaw o tym powiedzieć. Są prelekcje i spotkania, zarówno na uniwersytecie trzeciego wieku, jak i w każdej przestrzeni, są komunikaty w mniejszych miejscowościach, są pogadanki w kościołach czy szkołach. Sama jestem świadkiem, ponieważ mieszkam w takiej małej społeczności.

Natomiast niepokojący dla mnie jest fakt, że mimo tej prewencji, mimo zaostrzania przepisów, które dotykają i, powiedzmy, są skierowane do wszystkich użytkowników dróg, ale również i do wszystkich kierowców, główne przyczyny wypadków są z winy kierowców powyżej 60. roku życia. To jest niepokojące, że mimo tej prewencji, mimo tych pogadanek, mimo tych kierowanych słów tendencja jest właściwie rosnąca. Powinno być odwrotnie, jeżeli uświadamiamy. Można by tu skwitować, że tu jest ta druga młodość, jeżeli chodzi o kierowanie.

Proszę zwrócić uwagę, że jeśli chodzi o nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego, tendencja jest wzrostowa – prawie 60 takich miejsc. Niedostosowanie prędkości również jest na poziomie z I półrocza 2021 r. czy 2022 r., ale już niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami to wzrost jest coraz większy.

Dlatego moje pytanie jest następujące: w jaki sposób dotrzeć do seniorów? Chodzi o to, żeby prowadząc samochód, nie byli oni zagrożeniem dla siebie, jak również dla użytkowników dróg. Tak że to jest takie pytanie właściwie puszczone w przestrzeń, jednak dające do myślenia. Coś trzeba albo zmienić, albo jakiekolwiek inne działania zastosować, tak żeby dotrzeć do grupy seniorów kierujących samochodem.

Wiem, że to jest trudny temat, bo nieuchronnie się do tego zbliżam, ale taka jest rzeczywistość.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Czy ktoś z państwa posłów łączących się z nami zdalnie chce zabrać głos? W takim razie bardzo proszę o odniesienie się jeszcze do tego głosu.

Panie inspektorze.

Zastępca dyrektora biura KGP insp. Robert Koźlak:

Bardzo dziękuję. Cieszę się, że zostało podkreślone, że to jest taki głos do wszystkich, nie tylko do nas. Przyczyn może być bardzo dużo i doszukujemy się przyczyn z różnych kategorii, np. czy to nie jest przecenianie własnych możliwości, tak jak przy młodym kierowcy. To są osoby bardzo doświadczone, z przejechaną bardzo dużą liczbą kilometrów, ale czy to ma wpływ na to bezpieczeństwo? To jest pytanie otwarte.

My akurat to podkreślamy za każdym razem, ale myślę, że większość osób wie, czym to może grozić. Jak mówię, nie wiem czy to nie jest przecenianie swoich umiejętności, czy nawet percepcji. Bo najechanie na tył to jest typowa ocena sytuacji na drodze.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Miejmy nadzieję, że nowe przepisy, które nakazują kierowcom ustępować pierwszeństwa pieszym, będą jednak działały tak, żeby liczba tego typu zdarzeń się zmniejszyła.

Bardzo proszę, czy ktoś z państwa ekspertów chciałby? Oczywiście, bardzo proszę, pani prof. Katarzyna Wieczorowska-Tobis. Uprzejmie proszę.

Stały doradca Komisji Katarzyna Wieczorowska-Tobis:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, bardzo dziękuję.

Rzeczywiście chcę podkreślić, że z naszej perspektywy, z perspektywy wielkopolskiej, z perspektywy Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego, ale też Uniwersytetu Medycznego, które ma Medyczny Uniwersytet III Wieku, widzimy bardzo dużą prewencyjną aktywność Policji, o której wcześniej wspominaliśmy. Rzeczywiście myślę, że wiele pozytywnych rzeczy, które się wydarza, właśnie z tego wynika.

Natomiast problem, który widzę jako geriatra, lekarz pracujący ze starszymi osobami, jest taki, że bardzo często osoby z zaburzeniami funkcji poznawczych, pacjenci z otępieniem, pacjenci z chorobą Alzheimera czy otępieniem w przebiegu choroby Alzheimera, nie mają świadomości, że nie wolno im prowadzić pojazdów mechanicznych. Tak naprawdę moment nieuwagi może bowiem kosztować ich życie, życie kogoś kto jest w ich samochodzie, ale też życie osób dookoła. Myślę, że to jest bardzo ważny problem.

Na wizytach informujemy i rodziny, i pacjentów, że nie powinni prowadzić samochodów, ale widzimy, że jesteśmy nieskuteczni. Pacjenci przychodzą na następną wizytę i pytani o to, czy prowadzą, mówią, że jeżdżą tylko do sklepu albo jeżdżą tylko znaną drogą. Nie ma takiej świadomości, że zaburzenia funkcji poznawczych, zaburzenia pamięci rzeczywiście powinny stanowić taki moment, w którym dalej się nie prowadzi pojazdu.

Chciałabym zapytać, jak to państwo widzicie? Czy jest jakieś rozwiązanie, które dałoby się tu wdrożyć, które mogłoby nam pomóc w pracy z tymi pacjentami? Widzę, że państwo uwzględniacie to w prewencji. Jesteście też jako Policja w ogóle bardzo dobrze przygotowani komunikacyjnie do rozmów z tymi osobami, kiedy nie mogą np. znaleźć samochodu na parkingu czy mają jakieś inne problemy, z rodzinami. Przygotowanie do tego typu rozmów, które siłą rzeczy są trudne, rzeczywiście wymaga podkreślenia.

Natomiast jest problem tych osób, które prowadzą samochody. Być może wzrost liczby osób z otępieniem, nieuchronnie niesiony przez starzenie się społeczeństwa, jest też jedną z przyczyn, która wyjaśnia wzrost liczby zdarzeń, w które zaangażowane są osoby starsze.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję bardzo.

Uprzejmie proszę, pan dr Rafał Sapuła.

Stały doradca Komisji Rafał Sapuła:

Dobry wieczór państwu. Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, jeszcze tak w nawiązaniu do wypowiedzi pani prof. Wieczorowskiej-Tobis.

Obserwując moich pacjentów, najczęściej z niepełnosprawnościami, czasami z wielkim zdumieniem obserwuję, że osoba, która z wielką trudnością wchodzi do szpitala, do mojej przychodni, przyjeżdża samochodem, mając też szereg dysfunkcji mięśniowych, ruchowych, zaburzeń równoważnych, koordynacyjnych. Zastanawiam się nad tym, co powiedziała pani prof. Wieczorowska-Tobis. Osoby takie są zupełnie nieświadome swoich problemów, dysfunkcji, a realnie zagrażają nie tylko sobie, ale również innym uczestnikom ruchu drogowego.

Odnośnie do kierowców zawodowych – mamy jasne kryteria kwalifikacji i badań okresowych. Natomiast z tego, co wiem, być może się mylę, ale jeżeli chodzi o badania kierowcówl, lekarskie badania osób uczestników ruchu drogowego niebędących kierowcami zawodowymi – chyba tutaj takich przepisów nie ma. Być może warto byłoby się zastanowić nad koniecznością takiego systematycznego badania w tym kierunku seniorów.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie doktorze.

O głos poprosił również pan Jerzy Płókarz. Bardzo proszę.

Prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, panie ministrze, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, w imieniu Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej jako

organizacji oddolnej również chciałbym podziękować Policji za działania prewencyjne. Ta działalność jest bardzo widoczna i odczuwalna w terenie. Tu należą się ukłon i wyrazy uznania.

Natomiast chciałbym poruszyć i zapytać państwa o kilka problemów. Pierwszy problem to jest zmiana przepisu, która nastąpiła, a która jest w mediach wyolbrzymiana, co w naszej ocenie skutkuje zwiększeniem niebezpieczeństwa.

Mianowicie chodzi o przepis, który został zmieniony – z pierwszeństwa pieszego znajdującego się na przejściu na pierwszeństwo pieszego wchodzącego na przejście. Ciągle nie przeszła wersja przepisu, żeby pieszy oczekujący na wejście na przejście miał pierwszeństwo. Tak naprawdę dalej nie wolno mu wkroczyć na jezdnię, gdyby to spowodowało sytuację niebezpieczną, np. zmuszało kierującego do nagłego hamowania. W mediach jest trochę wypaczona informacja. Mówi się powszechnie, że wchodzący pieszy już ma bezwzględne pierwszeństwo. To znaczy zbliżający się. Piesi trochę to nadinterpretują.

Uważają, że jak wejdą, to samochód, tak jak oni, może się nagle, natychmiast niemalże zatrzymać w miejscu. Tymczasem droga hamowania jest dosyć długa i wiąże się to z podwyższonym ryzykiem. Może nie tyle w przypadku seniorów, jeżeli chodzi o seniorów pieszych, bo ci są z reguły rozsądniejsi, ale bezsprzecznie wpływa to na bezpieczeństwo seniorów kierowców. Jest to dość istotny problem. Myślę, że należałoby, aby resort w mediach bardziej klarownie… Po prostu, żeby dopilnować media, aby przedstawiały sytuację w sposób rzeczywisty, a nie wypaczony.

Następna sprawa. Minęło już trochę czasu, nasza organizacja podczas procedowania zmian w ustawie o ruchu drogowym podnosiła zapis o zakazie używania telefonów. Chodziło zakres tego przepisu podczas przechodzenia przez przejście. Sygnalizowaliśmy wtedy bardzo silnie. Niestety państwo posłowie nas nie posłuchali. Sugerowaliśmy, że przepis powinien brzmieć, że niedozwolone jest używanie urządzeń elektronicznych w sposób mogący ograniczyć obserwację. Pozostawiono treść przepisu, że zabronione jest używanie urządzeń elektronicznych w sposób ograniczający możliwość obserwacji tego, co się dzieje na drodze.

Ludzie się w tej chwili śmieją. Takie informacje do nas dochodzą. Bo jak człowiekowi udowodnić, że rozmowa przez telefon w jego konkretnym przypadku w tej sytuacji ograniczyła? Jest to nie do udowodnienia, jest to nie do ukarania. Każdy jak ma trochę cwaniactwa gdzieś z tyłu głowy, to po prostu się obśmieje, w żaden sposób mu się tego nie udowodni. Tak że pytanie zwłaszcza do pana ministra: czy rozważa się jednak nowelizację tego przepisu? Sprawa jest ważna, jeżeli chodzi o używanie.

Ostatni temat. Taki bardzo istotny, który wraca przez lata. To problem, że ktoś kiedyś wymyślił, iż rowerzyści przejeżdżający przez jezdnię ścieżkami rowerowymi mają bezwzględne pierwszeństwo. Pędzą ci rowerzyści, wpadają na samochód, bo w momencie, kiedy senior dojeżdża do przejścia czy do tej ścieżki, rowerzysta jest poza polem jego widzenia – pędzi na oślep, jeszcze ze słuchawkami na uszach, słucha jakiejś muzyki. Jakoś nikomu nie przyszło na szczęście na myśl, żeby wprowadzić pierwszeństwo pojazdu samochodowego na przejeździe kolejowym przed pociągiem. A przecież to jest analogia. Stworzenie pierwszeństwa na przejeździe przez jezdnię dla rowerzysty przed samochodem to jest dosłownie tak, jakby kazać maszyniście być podporządkowanym przed samochodem. Przecież zmiecie ten samochód, tak jak rowerzystę zmiata ciężki samochód.

Nie przepis pierwszeństwa powoduje zwiększenie tego bezpieczeństwa, lecz odwrotnie – przepis podporządkowania. Bo tenże przepis wymusza zachowanie szczególnej ostrożności. Nie wiem, czy jest szansa kiedykolwiek to zmienić i trochę ulżyć oddziałom urazowym w szpitalach. Tam leży bardzo wielu rowerzystów, którzy wpadli na samochód.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Panie Jerzy, bardzo dziękuję.

Proszę pozwolić, że ja się odniosę. Faktycznie jest tak, że wszyscy użytkownicy ruchu drogowego – i piesi, i rowerzyści, i kierowcy – muszą wykazywać szczególną ostrożność. Myślę, że większym problemem, niż to, o czym pan mówi… To jest moje zdanie, nie wiem

jak pan inspektor się do tego odniesie. Chodzi o to, że jeśli mamy oznakowaną ścieżkę rowerową i możliwość przejazdu rowerzystów przez przejście dla pieszych, to rzeczywiście widzimy, że taka możliwość jest, natomiast jako kierowca stwierdzam, że większym problemem jest to, że rowerzyści przejeżdżają przez przejście dla pieszych, przez pasy wtedy, kiedy nie ma takiej możliwości, kiedy powinni zsiąść z roweru i przeprowadzić rower przez pasy. To cały czas wymaga naszej uważności, a przede wszystkim odpowiedzialności. Tam, gdzie jest niski poziom lęku, tam kończy się tak naprawdę realna ocena sytuacji – wtedy dochodzi do niebezpiecznych zdarzeń.

Natomiast jeżeli chodzi o pana ministra, to tylko dodam, że pan minister Gut-Mostowy czeka cierpliwie na swój kolejny punkt. Jest przedstawicielem Ministerstwa Sportu i Turystyki, a zatem być może będzie chciał się odnieść do pana sugestii. Natomiast czeka na zupełnie inny punkt.

Prezes KSRSSR Jerzy Płókarz:

Przepraszam.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Panie inspektorze, uprzejmie proszę o odniesienie się do tego, co usłyszeliśmy.

Zastępca dyrektora biura KGP insp. Robert Koźlak:

Dziękuję pani przewodnicząca. Ja może dwa słowa jeszcze odnośnie do głosu gości lekarzy, którzy się wypowiadali.

Chciałbym powiedzieć, że jako Policja mamy znacznie ograniczone pole manewru, tak to wręcz brzydko nazwę, ponieważ możemy tylko zawiadomić starostę, że mamy jakiekolwiek wątpliwości co do stanu zdrowia osoby. Ale to muszą być naprawdę ograniczenia ruchowe, czynnościowe stwierdzone na miejscu. Żaden z policjantów nie jest lekarzem, ale w drastycznych przypadkach możemy zainicjować. Oczywiście musi to być poparte bardzo dobrą obserwacją i oceną, żeby nie było regułą, że w trakcie spotkania z osobą starszą stwierdza się, że ona nie może kierować pojazdem. Dopiero wtedy starosta może skierować na badania lekarskie taką osobę. W tej chwili taki jest stan prawny.

Co do pozostałych treści tu przez pana podnoszonych – nie jest to oczywiście tematem dzisiejszego spotkania, ale odniosę się. Gospodarzem tych przepisów jest Ministerstwo Infrastruktury. To oni są inicjatorem samych przepisów, tak jak i później kampanii w tym zakresie. Natomiast my tu nie widzimy naprawdę nic takiego, co sugerowałoby w tej chwili, po tak krótkim czasie obowiązywania przepisów, potrzebę zmiany czegokolwiek. Wręcz odwrotnie, naszym zdaniem bezpieczeństwo pieszych znacznie się poprawiło w tym zakresie.

Jeżeli mogę przytoczyć kilka danych: na przejściach dla pieszych w ciągu 9 miesięcy zginęło 96 osób z winy kierującego, a z winy pieszego – 4. Już samo to mówi, kto na tym przejściu zachowuje się inaczej. Natomiast dalej teoretyzując, że pieszy powinien się rozejrzeć, że powinien zachować tą czujność – tak, ale to nie znaczy, że jeśli się nie rozejrzał, to mamy go przejechać. Jednak więcej tych obowiązków powinno ciążyć na kierowcy. Ja wiem, że w tej chwili się narażę kierowcom. Po prostu zderzenie samochodu z pieszym… Sami od razu możemy sobie tylko wyobrazić, co się później dzieje.

Co do pierwszeństwa na przejazdach dla rowerów to chciałbym szczególnie podkreślić fakt, że rowerzyści nigdy nie mieli pierwszeństwa na przejazdach. Nie było takiego przepisu, do tej pory nie został on zmieniony. Tak że w tej chwili po prostu na kierowcach ciążyły inne obowiązki. Natomiast nie było to związane z tematem pierwszeństwa.

Natomiast używanie telefonów widzimy. Uważam, że policjanci są w stanie stwierdzić, czy ktoś upewnił się przed wejściem na przejście, używając telefonu, czy nie. Do tej pory, przynajmniej do nas, nie trafiają od naczelników takie uwagi z kraju, żeby był z tym jakikolwiek problem.

Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Jeszcze pani dr Elżbieta Ostrowska poprosiła o głos. Uprzejmie proszę.

Przewodnicząca Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów Elżbieta Ostrowska:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, chciałam powiedzieć krótko o takiej inicjatywie, która może nie dotyczy bezpośrednio pierwszeństwa czy bezpieczeństwa pieszych, zwłaszcza pieszych seniorów, na przejściach i w ogóle w ruchu ulicznym, ale dotyczy szeroko pojmowanego bezpieczeństwa osób starszych.

Otóż we współpracy z Zakładem Emerytalno-Rentowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji i z jego inicjatywy zainicjowaliśmy taką akcję „Świadomy senior – bezpieczny senior", której ideą jest to, że emerytowani funkcjonariusze służb mundurowych, policjanci, ale również strażacy i celnicy spotykają się z seniorami i dzielą się swoim doświadczeniem. Przede wszystkim w zakresie właśnie niebezpieczeństw, które mogą napotkać osoby starsze, jak się w takich sytuacjach bronić, co robić w sytuacji jakiegoś zagrożenia.

Myślę, że sprawy bezpieczeństwa na ulicy i w ruchu również będą poruszane. W tej chwili jesteśmy za. Odbyliśmy jedno spotkanie, które dotyczyło zagrożeń w cyberprzestrzeni. Chociaż wydawało się początkowo, że to jest temat trochę obcy seniorom, to jednak bardzo szybko okazało się, że wszyscy w tej cyberprzestrzeni żyjemy – chcemy czy nie chcemy – i określone zagrożenia również tutaj występują.

Chcemy, aby ta inicjatywa rozszerzyła się również poza Warszawę, bo na razie są to spotkania seniorów warszawskich. Zaprosiliśmy również inne organizacje senioralne. Zainteresowanie po pierwszym spotkaniu jest bardzo duże. Myślę, że taki przekaz pochodzący od osób, przepraszam, nie 20-latków, tylko trochę starszych, z dużym doświadczeniem życiowym i zawodowym, może trafić do osób starszych i przekonać ich, jak zachowywać się bezpiecznie, jak pewnych zagrożeń unikać. Bardzo liczę na to, że ta akcja będzie się rozwijała i przyniesie taki ogólny wzrost bezpieczeństwa, czyli świadomości osób starszych, jeżeli chodzi o różne zagrożenia, które mogą im grozić.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, pani doktor, za ten cenny głos.

Dziękuję panu inspektorowi za udzielenie wyczerpujących odpowiedzi na nasze pytania. Zgodnie z naszą sugestią ewentualne uzupełnienia, jeśli państwo będą dysponowali takimi danymi, to uprzejmie poprosimy.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informację Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na temat bezpieczeństwa seniorów w ruchu drogowym: senior jako kierowca.

Bardzo panom dziękuję.

Przechodzimy do pkt 2.

Uprzejmie proszę o zreferowanie informacji dotyczącej aktywności sportowej seniorów, dostępności do aktywnego spędzania czasu przez pana ministra Andrzeja Guta-Mostowego. Uprzejmie proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki Andrzej Gut-Mostowy:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni goście, działania z zakresu upowszechniania sportu różnych grup społecznych i środowiskowych, w tym m.in. wśród osób starszych, są jednymi z priorytetowych zadań ministerstwa. W materiale, który był dołączony do Komisji, szeroko opisaliśmy działania, jak i wszystkie aspekty. Pozwólcie państwo, że w sposób skrótowy nakreślę te podstawowe problemy i potem z panem dyrektorem Wojciechem Dobrowolskim jesteśmy do państwa dyspozycji.

Do wydłużenia życia ludzkiego przyczyniają się zmiany społeczne, ekonomiczne, coraz szybszy postęp techniczno-informatyczny, wzrost stopy życiowej ludności oraz rozwój i osiągnięcia medycyny. O tym, że starość jest nieunikniona, wie każdy człowiek, dlatego tak ważny jest aktywny styl życia, który istotnie wpływa na zdrowie osób starszych. Niedobór ruchu może prowadzić do przyspieszenia procesów starzenia się czy niepełnosprawności. Regularne ćwiczenia fizyczne są nie tylko potencjalnym czynnikiem

zapobiegającym starzeniu się, ale też pozytywnie wpływają na sprawność umysłową osób w podeszłym wieku.

Strategiczne działania podejmowane w tym obszarze służą wypracowaniu w społeczeństwie nawyku podejmowania aktywności fizycznej odpowiednio często i intensywnie na każdym etapie życia, aby wpływać korzystnie na funkcjonowanie organizmu, podnosić poziom sprawności fizycznej i w efekcie dłużej pozostawać w dobrym stanie zdrowia. Pozwoli to tym samym zwiększyć poziom zadowolenia z życia i obniżyć koszty społeczne związane z niwelowaniem skutków hipokinezji i siedzącego trybu życia.

Jednym z naszych zamierzeń jako ministerstwa jest dotarcie do jak największej liczby adresatów, w tym również do seniorów skupionych wokół ponad 600 uniwersytetów trzeciego wieku rozwijających swoją działalność w całej Polsce. Chcemy dotrzeć z przekazem wiedzy dotyczącym zdrowego starzenia się oraz możliwości zwiększenia poziomu aktywności fizycznej.

Organizacje senioralne to liderzy stymulujący aktywność fizyczną, budujący świadomość znaczenia kultury fizycznej w życiu człowieka. Podstawowymi instrumentami interwencji publicznej podejmowanej przez ministerstwo, ukierunkowanej na wspieranie aktywności fizycznej społeczeństwa, są programy sportu powszechnego. Na dofinansowanie działań skierowanych do seniorów dedykowane są środki z programu „Sport dla wszystkich". Dzięki temu corocznie różnorodnymi formami aktywizacji ruchowej objętych jest średnio ponad 100 tys. uczestników.

Podsumowując, aktywność fizyczna jest najbardziej skutecznym spośród znanych dotychczas sposobem opóźnienia procesów starzenia się i czynnikiem zachowania zdrowia oraz, co w przypadku osób w podeszłym wieku wydaje się najważniejsze, mobilności i wydłużania okresu aktywności funkcjonalnej w życiu codziennym. Przy efektywnym wspomaganiu wyżej wymienionych działań środkami publicznymi, które w 2022 r. zwiększyliśmy w tym obszarze o 159% w stosunku do 2015 r., interwencja państwa stanie się jeszcze bardziej skuteczna, co niewątpliwie wpłynie korzystnie na grupę społeczeństwa polskiego.

Jak już nadmieniłem wcześniej, w materiale są szczegółowe informacje. Natomiast chciałbym jeszcze kilka słów uzasadnienia i dodatkowych informacji. Miałem okazję w ostatnich kilku miesiącach uczestniczyć w dwóch najważniejszych spotkaniach dotyczących aktywności senioralnej w Polsce. Na przełomie czerwca i lipca odbyła się „Letnia Akademia Animatorów Aktywności Ruchowej Seniorów" organizowana przez Ogólnopolską Federację Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku.

Podczas spotkania w Starym Sączu było kilkudziesięciu przedstawicieli UTW z całej Polski, wymieniających się swoimi doświadczeniami, ale także potrzebami, jeżeli chodzi o rozwój aktywności ruchowej. Natomiast 16 września, czyli kilkanaście dni temu, odbyła się w Chorzowie XIV Olimpiada Seniorów – „Trzeci Wiek na Start" organizowana na Stadionie Śląskim, jak już wspomniałem. Uczestnikami tejże imprezy było kilkadziesiąt przedstawicieli UTW z Polski, ale także z zagranicy. Było symboliczne rozpalenie znicza olimpijskiego przy udziale także pana marszałka śląskiego i pana wiceministra Stanisława Szweda z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Podczas tych dwóch dużych spotkań była także okazja porozmawiać z przedstawicielami UTW, z liderami tychże organizacji. Co jest istotne, UTW są postrzegane jako rzeczywiste organizacje, które mogą dobry przykład aktywności przekazywać dalej. Jest duże oczekiwanie ze strony środowisk UTW, wiedząc, jaka jest waga tego problemu, aby zarówno środki, jak i postrzeganie przez państwo, przez inne instytucje było w znacznym stopniu rozwijane coraz bardziej.

Jak już wcześniej czytałem, znaczenie aktywności ruchowej w życiu senioralnym jest fundamentalne. Mało tego, okazuje się, że okres pandemiczny pokazał, że aktywność to jest także odporność, to jest także lepsza odporność w stosunku do wszystkich chorób, które przyniosła pandemia. Dlatego uniwersytety trzeciego wieku jako reprezentacja organizacji senioralnych wyrażają wolę, aby jednak działania były wspólne. Ministerstwo Sportu i Turystyki jest jednym z ministerstw, które ma to w swoim zakresie. Podobnie Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, które finansowo, ale i też merytorycznie bar-

dzo wspiera działania aktywności ruchowej osób senioralnych. Jest również współpraca z Ministerstwem Zdrowia.

W Starym Sączu miałem okazję rozmawiać z wieloma osobami, które mają kontakt z lekarzami zajmującymi się osobami senioralnymi. Oni wprost mówią, że czasami trzeba nawet mocno stymulować osoby senioralne do aktywności, aby pokazywać, jak to jest ważne i jak to może być zbawienne dla ich stanu życia. Pojawił się nawet problem, propozycja, aby opracować coś w rodzaju narodowego programu aktywności osób senioralnych przy współpracy tych trzech ministerstw, które w sposób systemowy zaplanowałyby działania na najbliższe lata. Trzeba by zadbać o sprawy wizerunkowe oraz o sprawy pewnego dotarcia z tą informacją, z tym przesłaniem do osób senioralnych i do ich rodzin. Chodzi o zbudowanie takich naprawdę ważnych instrumentów wspierania tej aktywności.

Wydaje się, że te postulaty UTW i osób senioralnych są jak najbardziej słuszne. Chyba nie ma lepszego miejsca jak właśnie Komisja Senioralna, aby takie postulaty przekazać. Jesteśmy do dyspozycji. Wydaje się, że byłoby to ze względów społecznych i zdrowotnych jak najbardziej słuszne.

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze.

Faktycznie jest tak, że seniorzy wiedzą najlepiej, co jest im potrzebne. Cieszę się, że MSiT słucha seniorów, słucha ich również MRiPS, a także MZ. Cieszę się bardzo z pomysłu współpracy tych trzech resortów. Gdyby powstał narodowy program aktywności seniorów, naprawdę byłby czymś dobrym.

Dwa programy, o których pan minister mówił, to jest kwota blisko 2,4 mln zł, to jest sporo. Projekty te wpisują się, czy może dołączają do tych programów przygotowanych przez MRiPS.Mam na myśli program „Aktywni+", na który na przestrzeni kilku lat jest przeznaczone 250 mln zł, 40 mln zł rocznie. Choćby w tym roku ponad 300 projektów jest realizowanych. Cieszę się bardzo, że są też takie projekty dotyczące aktywności fizycznej. Bo nasi seniorzy są osobami aktywnymi.

Na przykład miałam ogromną przyjemność wczoraj w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy współotwierać wystawę malarstwa i rękodzielnictwa artystycznego. Chcemy, żeby seniorzy byli aktywni, żeby realizowali swoje pasje. Tak jak powiedział pan minister, dla poprawy dobrostanu zdrowotnego warto również, żeby oni rzeczywiście również byli aktywni ruchowo. Bardzo dziękuję.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zadać pytanie dotyczące przedstawionej przez pana ministra informacji? Na sali nie ma takich posłów. O, jest. Bardzo proszę, pan poseł Władysław Kurowski. Uprzejmie proszę.

Poseł Władysław Kurowski (PiS):

Może nie pytanie, a pewne spostrzeżenia. To faktycznie bardzo cenna inicjatywa trzech ministerstw. Byłoby pewnie wspaniale, gdyby doszła do skutku. Myślę, że to też również nasze zadanie jako Komisji.

Niemniej jednak myślę, że senior seniorowi nierówny i pewnie niejeden senior jest znacznie lepiej wysportowany i aktywny aniżeli niejeden młody. To też trzeba tak powiedzieć i pewnie tak z pewnością jest. Natomiast dla niejednego seniora również samo wyjście z domu jest już wielkim wyczynem i aktywnością. Dobrze, że mamy klub seniora, dobrze, że mamy domy seniora, bo właśnie one też przyczyniają się do tego, że ci ludzie mogą z tych domów wychodzić i mają, do kogo pójść, wyjść do ludzi. Tam się organizuje różne zabawy, tam się organizuje różne również wycieczki – to też jest aktywność ruchowa.

Na pewno w ostatnim czasie tych różnych aktywności dla seniorów jest bardzo dużo, organizowanych np. przez Ministerstwo Rodziny. Naprawdę myślę, że każdy senior jest dość dobrze zaopiekowany. Wiele powstających siłowni zewnętrznych coraz częściej przyciąga wielu seniorów. To jest naprawdę nie do przecenienia. Myślę, że jeżeli faktycznie powstałby taki narodowy program, o którym pan minister wspominał, to pewnie w powiązaniu np. jeszcze z Kartą Seniora, która przecież jest już bardzo popularnym narzędziem wśród seniorów, i jakąś zniżką na uczestnictwo w różnych aktywnościach

fizycznych. Byłoby to czymś bardzo pożądanym i potrzebnym. Chodzi bowiem o to, żeby później tych seniorów było mniej w różnych leczeniach, co na pewno jest o wiele droższe aniżeli profilaktyka.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję panu posłowi za ten cenny głos.

Rzeczywiście program „Senior+", czyli tworzenie domów i klubów seniora, to program, który cieszy się coraz większą popularnością. Na ten program z kolei na lata 2021–2025 przeznaczonych jest 300 mln zł, 60 mln zł rocznie. Rzeczywiście tych domów na chwilę obecną jest prawie 1100, a w 2015 r. było ich 99. Ku naszej radości i uciesze widać, że samorządy rzeczywiście chcą takie domy otwierać, uruchamiać i w nie inwestować. To też bardzo cenna informacja.

Czy posłowie, którzy połączyli się z nami zdalnie, chcą zabrać głos? Nie ma zgłoszeń. Zatem eksperci Komisji? Oczywiście, bardzo dziękuję. Pani prof. Katarzyna Wieczorowska-Tobis, uprzejmie proszę. A później pan dr Rafał Sapuła.

Stały doradca Komisji Katarzyna Wieczorowska-Tobis:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Szanowni państwo, ja też chcę powiedzieć, że z mojego punktu widzenia pomysł tego narodowego programu jest bardzo dobrym pomysłem. Musimy bowiem pamiętać, że będzie on zawierał, jak sądzę, nie tylko zalecenia co do aktywności osób sprawnych. Będzie również zawierał zalecenia aktywności dla tych osób, które mają jakieś ograniczenia. Myślę, że wtedy każdy może znaleźć coś dla siebie.

Rzeczywiście są seniorzy, którzy są bardzo sprawni, ale bardzo wielu seniorów nie potrafi się odnaleźć w tych ogólnych zaleceniach. 150 minut średnio intensywnej aktywności lub 75 minut bardzo intensywnej aktywności. Myślę, że rzeczywiście, gdyby przygotować taki program, to byłoby to bardzo cenne; myślę, że wręcz unikatowe w skali Europy, żeby nie powiedzieć świata. Taki dedykowany projekt ma oczywiście WHO.

Natomiast na poziomie krajowym myślę, że tego typu projektów albo nie ma, albo jest ich rzeczywiście niewiele. Jako przewodnicząca zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego chcę powiedzieć, że bardzo chętnie włączylibyśmy się w takie działania, gdybyście państwo potrzebowali jakiejkolwiek dyskusji z nami.

Bardzo, bardzo dziękuję. Bardzo popieram ten projekt.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Uprzejmie dziękuję.

Proszę, pan dr Rafał Sapuła.

Stały doradca Komisji Rafał Sapuła:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowny panie ministrze, szanowni państwo, kontinuum wypowiedzi pani prof. Wieczorowskiej-Tobis.

Reprezentuję, jako prezes, Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, ale jestem też aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii.My też bardzo gorąco popieramy tę ideę. Jako towarzystwa naukowe bardzo chętnie włączymy się w te działania. Uważamy, że codzienna aktywność fizyczna jest najbardziej skutecznym, obok diety, czynnikiem minimalizującym ryzyko zgonów, ryzyko rozwoju chorób cywilizacyjnych, chorób nowotworowych.

Ale też musimy pamiętać o tym, że aktywność fizyczna musi być właściwie dedykowana. Musi być dostosowana do chorób współistniejących, które charakteryzują seniorów, aby była bezpieczna, a z drugiej strony skuteczna. Myślę, że wspólnie z Polskim Towarzystwem Gerontologicznym jesteśmy w stanie zaoferować państwu naszą naukową pomoc i wsparcie. Bardzo chętnie włączymy się w te działania.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Mam informację, że nasi zaproszeni goście nie zgłaszają się do zadawania pytań. Panie ministrze, zatem wszystko jest jasne. Bardzo dziękujemy za przygotowaną i przedstawioną informację.

Wobec powyższego stwierdzam, że Komisja Polityki Senioralnej przyjęła do wiadomości informację na temat aktywności sportowej seniorów: dostępność do aktywnego spędzania czasu.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny dzisiejszej Komisji. Bardzo serdecznie dziękuję państwu za udział. Zamykam posiedzenie Komisji.